

Brusel 11. května 2026
(OR. en)

9128/26

Interinstitucionální spis:
2025/0412 (NLE)

ENV 488
CLIMA 256
SOC 250
ENER 241
ECOFIN 605
COMPET 557
RECH 215
EDUC 154
CULT 69

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Delegace
Předmět: Doporučení Rady o Novém evropském Bauhausu

Delegace naleznou v příloze doporučení Rady o Novém evropském Bauhausu ve znění přijatém Radou na jejím 4171. zasedání, konaném dne 11. května 2026.

DOPORUČENÍ RADY

o Novém evropském Bauhausu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 292 a 192 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nový evropský Bauhaus si klade za cíl provést přechod na čistou energii a Dohodu o čistém průmyslu prostřednictvím konkrétních projektů, které podporují transformaci obytných čtvrtí a zlepšují každodenní život pomocí řešení spojujících udržitelnost a cenovou dostupnost s dobrým designem, vysoce kvalitní architekturou, inkluzí a přístupností, a posílením inovací v průmyslových ekosystémech s cílem posílit konkurenceschopnost, přičemž respektuje a podporuje rozmanitost míst, kulturní dědictví a kulturní rozmanitost Evropy. Podporou procesů spolupráce s místními komunitami, zúčastněnými stranami a podniky prosazuje tato iniciativa řešení, která jsou přizpůsobena společenským a environmentálním potřebám a podporována širokou základnou občanů a která mohou být replikována a šířena v podobných kontextech v celé EU.

- (2) V roce 2021 přijala Evropská komise sdělení¹, v němž představuje koncepci a cíle Nového evropského Bauhausu, který je založen na třech neoddělitelných hodnotách (udržitelnost, inkluze a estetika) a řídí se třemi zásadami (víceúrovňové zapojení, participativní přístup a mezioborovost).
- (3) Evropský parlament² i členské státy EU³ projevují Novému evropskému Bauhausu podporu a kladná stanoviska k této iniciativě vydaly také Evropský hospodářský a sociální výbor⁴ a Evropský výbor regionů⁵.
- (4) Během pěti let si Nový evropský Bauhaus vybudoval silnou členskou základnu v podobě komunity⁶ čítající více než 2 000 místních a mezinárodních organizací, od neziskových organizací a kulturních subjektů až po veřejné orgány a podniky. Podpořeno bylo již více než 700 projektů. V rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 bylo na Nový evropský Bauhaus vyčleněno 1,4 miliardy EUR. Většina finančních prostředků pochází z politiky soudržnosti (více než 840 milionů EUR) a programu Horizont Evropa (více než 530 milionů EUR). Další programy EU (LIFE, Program pro jednotný trh, Digitální Evropa a COSME) přispívají částkou přibližně 26 milionů EUR.

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Nový evropský Bauhaus“, [COM\(2021\) 573](#).

² Viz usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. září 2022 o Novém evropském Bauhausu, [2021/2255\(INI\)](#). Kromě toho Evropský parlament podpořil tuto iniciativu přípravnou akcí („Platforma řízení znalostí pro Nový evropský Bauhaus“) a pilotním projektem („Podpora místních a regionálních projektů Nového evropského Bauhausu“).

³ Viz závěry Rady o kultuře, vysoce kvalitní architektuře a zastavěném prostředí jakožto klíčových prvcích iniciativy Nový Evropský Bauhaus, [dokument 14534/21](#).

⁴ Viz <https://www.eesc.europa.eu/cs/our-work/opinions-information-reports/opinions/new-european-bauhaus>.

⁵ Viz <https://web.cor.europa.eu/ea/News/Pages/CoR-members-adopt-McCarthy's-opinion-on-the-New-European-Bauhaus.aspx>.

⁶ Viz internetové stránky [Community is the core of New European Bauhaus - New European Bauhaus](#) (Komunita je základem Nového evropského Bauhausu – Nový evropský Bauhaus).

- (5) V politických směrech Evropské komise na období 2024–2029⁷ je Nový evropský Bauhaus součástí celkového cíle Komise nazvaného „Podpora lidí, posílení naší společnosti a našeho sociálního modelu“, přičemž cílem je spojit udržitelnost s inkluzí a cenovou dostupností a kreativitu s inovacemi. Rozšíření komunity Nového evropského Bauhausu by přispělo k pokroku v dosažení tohoto cíle a zajistilo, aby relevantní zúčastněné strany mohly k jeho realizaci účinně přispívat.
- (6) Hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu mohou Evropě pomoci na cestě ke konkurenceschopnější, více oběhové a udržitelnější budoucnosti. Začleněním hodnot Nového evropského Bauhausu do stávajících celostátních, regionálních, místních a městských strategií zaměřených na zastavěné prostředí mohou členské státy proměnit čistou a digitální transformaci v konkrétní příležitosti pro občany a podniky v celé Evropě. Podporou výzkumu a inovací, průmyslové excelence, dovedností, kultury a kreativity může Nový evropský Bauhaus pomoci vytvořit odolné hodnotové řetězce a vysoce kvalitní pracovní místa v celé Evropě tak, aby přechod na čistou energii posílil globální konkurenceschopnost, udržitelný rozvoj a strategickou autonomii Evropy a současně při něm zůstala zachována otevřená ekonomika. Tato integrace a začleňování jsou však v současné době v Unii nerovnoměrné, což vede k nerovným příležitostem pro zúčastněné strany a orgány, zejména na místní úrovni. Členské státy mohou vycházet ze stávajících osvědčených postupů víceúrovňové a meziodvětvové správy a řízení. Začlenění hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu do relevantních politik, a to i prostřednictvím vnitrostátních architektonických politik a digitálních nástrojů územního plánování, a do nástrojů financování na celostátní, regionální a místní úrovni může podpořit transformační obnovu obytných čtvrtí a posílit jejich sociální strukturu a prosazovat tyto hodnoty a zásady pro zastavěné prostředí a příslušná odvětví.

⁷ Viz [Priority na období 2024–2029 – Evropská komise](#).

- (7) Členské státy mají k dispozici řadu nástrojů, jak hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu, které podporují udržitelné, cenově dostupné, inkluzivní, přístupné, esteticky hodnotné a vysoce kvalitní zastavěné prostředí přizpůsobené změně klimatu, začlenit do svých politických plánů týkajících se renovace a výstavby budov, územního rozvoje a změny klimatu i do svých vnitrostátních architektonických politik a dalších plánů a strategií na úrovni členských států nebo EU⁸ v souladu s vnitrostátními pravomocemi a řídicími strukturami pro udržitelný rozvoj. Ty by mohly být využity k podpoře začleňování a integrace cílů Nového evropského Bauhausu prostřednictvím integrovaného přístupu, který zamezuje vytváření paralelních struktur, a k podpoře synergií mezi různými cíli, jako je energetická účinnost a dekarbonizace, ukládání uhlíku, odolnost vůči změně klimatu, městská zelená infrastruktura, oběhové hospodářství, udržitelná mobilita, vodohospodářská odolnost, cenová dostupnost, udržitelnost a přístupnost, zejména v kontextu obnovy obytných čtvrtí a oživení místních a městských center, přičemž je současně třeba brát v potaz kulturní dědictví.
- (8) Hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu představují jednoznačnou příležitost k podpoře více oběhového a účinnějšího využívání zdrojů v zastavěném prostředí. To podtrhuje potřebu strategií územního plánování zaměřených na dostatečnost, jakož i zlepšení účinnosti. Výstavba, užívání a renovace budov vyžadují v současné době značné energetické a nerostné zdroje a představují 42 % celkové spotřeby energie, 35 % emisí skleníkových plynů, 50 % veškeré těžby materiálů a 35 % celkové produkce odpadu v EU⁹. Tyto činnosti rovněž přispívají ke spotřebě vody a zhoršují znečištění ovzduší, vody a půdy, hlukové znečištění, změny ve využívání půdy a její degradaci, desertifikační procesy, zakrývání půdy, úbytek biologické rozmanitosti a neplánovité rozrůstání měst, které je třeba minimalizovat.

⁸ Například Evropský plán dostupného bydlení, vnitrostátní plány renovace budov, plány spravedlivé územní transformace, sociální klimatické plány, místní plány vytápění a chlazení, plány oběhového hospodářství a iniciativy, jako jsou klimatické smlouvy pro města, akční plány pro udržitelnou energetiku a klima, městská agenda EU a Agenda EU pro města.

⁹ Viz zpráva EEA s názvem „[Addressing the environmental and climate footprint of buildings](#)“ (Řešení environmentální a klimatické stopy budov), 2024.

- (9) S ohledem na svůj cíl klimatické neutrality do roku 2050 přijala EU několik právních aktů, které mají snížit environmentální a klimatickou stopu budov během jejich životního cyklu. Tyto právní akty jsou doplněny řadou nelegislativních politických iniciativ, od metodik a nástrojů pro výpočet přes scénáře, plány, strategie a financování v jednotlivých odvětvích, včetně dokumentu o „podpoře zohledňování životního cyklu při dekarbonizaci evropských budov“, který Komise zveřejnila v březnu 2026¹⁰, až po společný rámec základních ukazatelů udržitelnosti pro kancelářské a obytné budovy¹¹ nebo pravidla pro sladění výdajů z rozpočtu EU s kritérii zásady „významně nepoškozovat“¹². Tyto iniciativy a strategie EU v oblasti bioekonomiky¹³ pomáhají překonávat překážky vstupu na trh a podporují vytváření rozhodujících trhů pro nízkouhlíkové, oběhové, čisté a biologické stavební materiály a čisté technologie, čímž podporují udržitelné obchodní modely, udržitelné a odolné průmyslové ekosystémy, pracovní místa a vytváření hodnot v EU.
- (10) Projekty Nového evropského Bauhausu zvyšují konkurenční a inovační výhodu stavebnictví, vodohospodářství a udržitelné bioekonomiky prostřednictvím vytváření znalostí, tvorby prototypů a rozšiřování technologií pro dekarbonizovaný oběhový design mající příznivý vliv na přírodu, včetně lokálních znalostí o koexistenci s přírodou a optimalizace stavebních metod, řešení norem a snižování nákladů s cílem vytvořit trhy pro inovativní materiály a netoxické, udržitelné a trvanlivé materiály šetrné k životnímu prostředí, a tím podpořit nákladově efektivní a inovativní růst účinně využívající zdroje a zároveň zajistit udržitelné využívání omezených přírodních zdrojů.

¹⁰ [Pracovní dokument útvarů Komise – *Supporting life-cycle approaches to decarbonise European buildings* \(Podpora zohledňování životního cyklu při dekarbonizaci evropských budov\) \(SWD\(2026\) 93 final\).](#)

¹¹ Viz [Level\(s\)](#).

¹² Viz [Technické pokyny k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ podle nařízení o Sociálním klimatickém fondu \(Evropská komise\) a nařízení EU o taxonomii a jeho akty v přenesené pravomoci](#), které obsahují ustanovení zaměřená na snížení environmentální stopy budov.

¹³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Strategický rámec pro konkurenceschopnou a udržitelnou bioekonomiku EU“ ([COM/2025/960](#)).

- (11) Efektivnější a více oběhové využívání zastavěného prostředí – budov, městské a venkovské krajiny, veřejných prostranství, společných prostor, zeleně a infrastruktury – podpoří přizpůsobení stávajícího fondu budov potřebám lidí z hlediska prostoru, konektivity a přístupnosti, a to i prostřednictvím digitálních územních plánů, a zároveň bude respektovat meze naší planety. Upřednostňování účinného využívání zastavěného prostoru prostřednictvím renovace nebo rekonstrukce¹⁴ před zbytečnou demolicí a novou výstavbou, stejně jako nové sociální postupy, nabízejí značný potenciál pro snížení environmentální a klimatické stopy fondu budov¹⁵, zajištění vysoce kvalitního, cenově dostupného a udržitelného bydlení pro všechny, ochranu biologické rozmanitosti a obnovu přírody, zamezení degradaci půdy a pokud možno i zpomalení neplánovitého rozrůstání měst a zakrývání půdy, včetně nového využití brownfieldových pozemků, podporu udržitelné mobility, sociální soudržnosti a přijetí těchto změn společnostmi a zároveň ochranu a integraci kulturního dědictví jakožto jednoho z prvků ekonomické a sociální soudržnosti pro život a bydlení. Využívání prázdných budov, zejména ve venkovských oblastech, podporuje reaktivaci, zabraňuje úbytku obyvatelstva a zvyšuje atraktivitu městských center.

¹⁴ „Rekonstrukce“ zahrnuje změny dispozičního řešení nebo změnu funkce na nový účel, které obvykle nespádají pod renovaci, v souladu s [normami stanovenými Evropským výborem pro normalizaci \(CEN\)](#).

¹⁵ Na základě studií Komise: [Conversion of offices into affordable housing](#) (Přeměna kanceláří na cenově dostupné bydlení), [Sufficiency in the built sector](#) (Dostatečnost ve stavebním odvětví) a studie o efektivnějším využívání fondu budov (výsledky v polovině roku 2027).

- (12) Místní komunity nejvíce trpí negativními dopady přírodních a klimatických rizik a zhoršováním stavu životního prostředí, jako je zvýšená četnost a intenzita vln veder, bobtnání a smršťování jílovitých zemin, povodně, přírodní požáry nebo zemětřesení, které se zhoršují v důsledku interakce s dalšími faktory desertifikace a degradace půdy, jako je geomorfologie, úbytek biologické rozmanitosti a degradace ekosystémů, špatná kvalita ovzduší, vody a půdy nebo zakrývání půdy. V letech 2011 až 2021 se v Evropě zvýšil počet obyvatel žijících v oblastech potenciálně ohrožených říčními povodněmi o více než 935 000¹⁶. Rozšiřující se rozhraní mezi volnou přírodou a městským prostředím (WUI) – což je zóna, kde se lidská sídla nacházejí v oblastech s volnou přírodní vegetací náchylnou k požárům nebo v jejich blízkosti –, vede k častějším a nebezpečnějším přírodním požárům¹⁷. V období 2017–2019 žilo v zemích EHP a ve Spojeném království v oblastech, které byly vyhodnoceny jako spálené přírodními požáry, každoročně v průměru 119 000 lidí¹⁸. Na podporu místní odolnosti a připravenosti na krize by do regulačních a finančních nástrojů, jakož i do související odborné přípravy a vzdělávání¹⁹ na celostátní, místní a regionální úrovni mohly být začleněny normy týkající se přizpůsobení budov²⁰ a městských a venkovských oblastí změně klimatu a normy týkající se prevence povodní a přírodních požárů a související připravenosti, zelených ploch a obnovy městských ekosystémů.
- (13) Složky zeleno-modré infrastruktury mají zásadní význam pro přizpůsobení se změně klimatu, biologickou rozmanitost a veřejné zdraví. Nové způsoby využití a nové uspořádání městského veřejného prostoru v souladu s hodnotami Nového evropského Bauhausu lze podpořit integrovanými koncepcemi obnovy měst a udržitelné městské mobility (například plány udržitelné městské mobility), které umožňují tyto transformace a zároveň zachovávají dostupnost pracovních míst, služeb a občanské vybavenosti. Ulice, náměstí, parky a další veřejné prostory nejsou pouze tranzitními koridory, ale slouží k sociální interakci, spojení s přírodou, zajištění dobré kvality života a realizaci klimatických opatření. Tyto nové způsoby využití by mohly zahrnovat přírodní stezky, které propojují městské a venkovské oblasti, podporují pohybovou aktivitu a přinášejí ekonomické příležitosti v regionech, které čelí vylidňování, čímž se posílí sociální soudržnost a vitalita regionů.

¹⁶ Viz [zpráva EEA o životním prostředí v Evropě](#), 2025.

¹⁷ Viz publikace s názvem „[Forest Fires – Sparking firesmart policies in the EU](#)“ (Lesní požáry – podpora inteligentních politik v oblasti přírodních požárů v EU).

¹⁸ Viz [zpráva EEA o životním prostředí v Evropě](#), 2025.

¹⁹ Viz publikace s názvem „[Handbook on urban greening strategies and nature plans](#)“ (Příručka o strategiích pro ozelenění měst a plánech ochrany přírody), 2025.

²⁰ Viz publikace s názvem „[EU-level technical guidance on adapting buildings to climate change](#)“ (Technické pokyny na úrovni EU k přizpůsobení budov změně klimatu).

- (14) Politiky EU zahrnují specifická opatření a nástroje na ochranu znevýhodněných a marginalizovaných skupin, zejména v souvislosti s energetickou chudobou a chudobou v oblasti mobility, znečištěním ovzduší, efektem městských tepelných ostrovů, přístupem k čisté pitné vodě, hygienickým zařízením a zelené a modré infrastruktuře. Projekty Nového evropského Bauhausu přispívají k environmentální a klimatické spravedlnosti a zároveň posilují sociální inkluzi, veřejné zdraví, mezigenerační spravedlnost, genderovou rovnost a prevenci kriminality, včetně genderově podmíněného násilí.
- (15) Jednou ze základních zásad Nového evropského Bauhausu je participace. S ním spojené projekty, financování, digitální nástroje a budování kapacit jsou dobrými příklady propagace, stimulace a podpory politik a postupů v oblasti participace a místní demokracie, zejména v oblasti prostorového a urbanistického plánování a transformace obytných čtvrtí.
- (16) Participace na procesech rozvoje měst představuje významnou příležitost jak pro komunitu, tak pro předkladatele projektů. Skutečné a aktivní zapojení veřejnosti do navrhování, správy a řízení projektů, včetně osob, které jsou postiženy energetickou chudobou nebo jsou jinak znevýhodněny či marginalizovány, buduje důvěru v demokratické systémy a porozumění těmto systémům, zachovává demokratickou odpovědnost, posiluje sociální strukturu a zvyšuje efektivitu intervencí. Takové zapojení prostřednictvím veřejných shromáždění a workshopů pro společné navrhování a společnou tvorbu s možností politické účasti na místní úrovni ukotvuje projekty v místních podmínkách a zamezuje tokenismu, čímž podporuje odolnou a inkluzivní společnost. Pro předkladatele projektů může tato podpora ze strany komunity a zúčastněných stran vést k urychlení povolovacích procesů, hladší realizaci projektu a v konečném důsledku k přijetí ze strany komunity a snížení rizik.

- (17) Využíváním digitálních nástrojů, jako je sada nástrojů EU pro místní digitální dvojčata, vnitrostátní digitální platformy pro územní plánování a vznikající technologie, jako jsou pokročilé modely umělé inteligence pro územní plánování a rekonstrukci, včetně velkých jazykových modelů přizpůsobených konkrétním jazykům EU, moderní technická řešení, digitální deníky budov a digitální audity před demolicí, se zapojení veřejnosti do rozhodování a tvorby politik stává transparentnějším, účinnějším a pružnějším. Posílení operačních kapacit orgánů prostřednictvím stávajících zdrojů a platform, jako jsou možnosti vzájemného učení a technická podpora, zajišťuje efektivní vedení a podporu při uplatňování hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu, prosazování řešení vedených komunitou a zvyšování společenské odolnosti.
- (18) Významným problémem ve stavebnictví je nedostatek dovedností, zejména v oblasti oběhové a udržitelné výstavby, renovace a obnovy. V roce 2022 Komise zahájila činnost Akademie Nového evropského Bauhausu zaměřené na dovednosti v oblasti udržitelné výstavby, aby přispěla k širšímu úsilí o urychlení prohlubování dovedností a rekvalifikace pracovníků v ekosystému stavebnictví a podpořila jeho přechod na čistou energii. Komise ve stávajícím víceletém finančním rámci uvedenou akademii rozšíří a vytvoří z ní základní infrastrukturu Nového evropského Bauhausu pro zhodnocování znalostí, bezpečné experimentování, inovace a rozvoj dovedností. Cílem Akademie Nového evropského Bauhausu je usnadnit činnosti v oblasti získávání dovedností, budování kapacit a aplikovaných inovací, a tím zhodnocovat znalosti získané v rámci Nástroje pro Nový evropský Bauhaus. Akademie Nového evropského Bauhausu vytvoří investiční akcelerator Nového evropského Bauhausu s cílem přilákat a usnadnit přidělování soukromých a kombinovaných finančních prostředků na inovativní projekty Nového evropského Bauhausu.
- (19) Davoská deklaráce s názvem „Za vysoce kvalitní stavební kulturu v Evropě“ uznává kulturní aspekty ochrany, plánování a výstavby a stanovuje vysoce kvalitní stavební kulturu (kulturu architektury a designu) jako politickou prioritu. V závěrech Rady o kultuře, vysoce kvalitní architektuře a zastavěném prostředí jakožto klíčových prvcích iniciativy Nový evropský Bauhaus, přijatých ve dnech 29. a 30. listopadu 2021, byly členské státy a Komise vyzvány, aby podporovaly přístup k zastavěnému prostředí založený na kultuře, kvalitě a participaci a aby uplatňovaly normy vysoké kvality při procesech plánování, projektování, výstavby, zachovávání, obnovy, renovace, rekonstrukce a adaptivního opětovného využití.

- (20) Projekty Nového evropského Bauhausu ukazují, že zapojení umělců do technologického a vědeckého prostředí podněcuje spolupráci, která mění paradigmatu a vede k inovacím a konkrétním výstupům. Ve sdělení Komise o Kulturním kompasu pro Evropu, přijatém dne 12. listopadu 2025, se uznává, že je důležité společnou kulturu architektury a designu a investice do kvalitního životního prostředí pro všechny podporovat prostřednictvím takových iniciativ, jako je Nový evropský Bauhaus. Úloha umělců a pracovníků v kulturním odvětví jako nositelů změn a inovátorů má zásadní význam pro uplatňování a realizaci hodnot Nového evropského Bauhausu v praxi, avšak jejich mobilizace a přístup k financování jsou zejména v případě malých organizací stále nedostatečné k tomu, aby bylo možné plně využít potenciál jejich vizí a tvůrčích přístupů. Výzvou, kterou je stále třeba řešit vytvářením a podporou více příležitostí pro transdisciplinární spolupráci, je i odstranění překážek mezi kulturními a kreativními odvětvími a průmysly, stejně jako mezi uměním, vědou a technologiemi.
- (21) Od roku 2025 je Nový evropský Bauhaus částečně financován prostřednictvím svého vlastního nástroje financování zřízeného na základě strategického plánu programu Horizont Evropa na období 2025–2027, který se nazývá „Nástroj pro Nový evropský Bauhaus“ a který má zvýšit dopad a transparentnost a zjednodušit přístup žadatelů. Nástroj pro Nový evropský Bauhaus bude poskytovat finanční podporu a strategický rámec pro dosažení cílů Nového evropského Bauhausu do roku 2027. Plán Nástroje pro Nový evropský Bauhaus nastiňuje opatření a strategické směry na období 2025–2027²¹. Na složku výzkumu a inovací je vyčleněn roční rozpočet ve výši přibližně 120 milionů EUR ze stávajícího programu Horizont Evropa. Doplňková zaváděcí složka, která se zaměřuje na zavádění a technickou pomoc, by měla mobilizovat investice v podobném objemu a je podporována z jiných programů EU, jakož i členskými státy a ze soukromých zdrojů. Členské státy již ve svých programech financování uplatňují hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu různými způsoby, které odrážejí jejich jedinečný kontext, dědictví a ducha komunity. Všechny členské státy zahrnuly Nový evropský Bauhaus alespoň do jednoho ze svých programů politiky soudržnosti na období 2021–2027.

²¹ Plán podrobně popisuje rozpočet, správu a řízení a klíčová opatření a poskytuje vodítko, neboť nastiňuje, jakým způsobem bude Komise v úzké spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami Nového evropského Bauhausu uvedený nástroj provádět.

(22) Transformační projekty musejí přilákat také soukromé financování. Mobilizace soukromého financování a posílení rámců pro financování je nezbytné pro podporu dekarbonizace a oběhové transformace zastavěného prostředí, zejména renovace stávajícího fondu budov. V roce 2024 byly vypracovány investiční pokyny Nového evropského Bauhausu, které mají investorům pomoci sladit jejich projekty s hodnotami a zásadami Nového evropského Bauhausu s cílem transformovat zastavěné prostředí v Evropě. Pokyny byly vypracovány v úzké spolupráci mezi Evropskou komisí a Společnou pomocí při podpoře projektů v evropských regionech (JASPERS). S podporou pilotního projektu Evropského parlamentu²² a na základě zkušeností s iniciativami, jako jsou služby ERI napomáhající zakládání a rozvoji podniků (tržiště ERI a Platforma pro výsledky programu Horizont), spustí Komise poradenské centrum, tj. interaktivní platformu, která usnadní navazování kontaktů mezi malými projekty, které usilují o přístup k financování, a investory z oblasti sociální ekonomiky, filantropickými organizacemi a dalšími soukromými a veřejnými investory, včetně finančních institucí a institucionálních investorů, s cílem zlepšit financovatelnost projektů bankami a připravenost na investice. Důležitou úlohu při mobilizaci soukromého kapitálu a podpoře rozvoje investičních plánů pro projekty Nového evropského Bauhausu může hrát spolupráce s mezinárodními rozvojovými bankami a národními podpůrnými bankami. Identifikovat environmentálně udržitelné projekty v oblasti výstavby a renovace pomáhá investorům také taxonomie EU²³.

²² „Podpora místních a regionálních projektů Nového evropského Bauhausu“.

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (23) Obecným rámcem pro uplatňování hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu v praxi je Kompas Nového evropského Bauhausu²⁴. Bylo zřízeno Centrum Nového evropského Bauhausu pro výsledky a dopady²⁵, které má shromažďovat, analyzovat a zpracovávat získané zkušenosti, jakož i nástroje a znalosti vytvořené v rámci Nového evropského Bauhausu. Pro předkladatele projektů a subjekty s rozhodovací pravomocí byla vyvinuta metoda Nového evropského Bauhausu pro sebehodnocení²⁶, která jim má usnadnit sebehodnocení výkonnosti projektu z hlediska hodnot Nového evropského Bauhausu. Komise rovněž stanoví snadno použitelné klíčové ukazatele výkonnosti pro měření transformačního dopadu projektů Nového evropského Bauhausu, které mají být ve vhodných případech spojeny se stávajícími rámci, a vytvoří značku Nového evropského Bauhausu s cílem zviditelnit projekty Nového evropského Bauhausu, podpořit členské státy při propagaci projektů a postupů Nového evropského Bauhausu a usnadnit integraci trhu tím, že poskytne standardizovaný rámec a použitelná kritéria na úrovni EU na podporu posuzování projektů Nového evropského Bauhausu na celostátní, regionální a místní úrovni. Soudržné využívání těchto nástrojů členskými státy by mělo snížit roztržitost a administrativní zátěž a mělo by podpořit konzistentnost provádění, což by zvýšilo konkurenceschopnost na vnitřním trhu, jakož i identifikaci a využívání rozšiřitelných a replikovatelných řešení v celé Evropě prostřednictvím inspirace mezi zeměmi a sdílení osvědčených postupů.

²⁴ Viz https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/use-compass_cs.

²⁵ Realizováno v rámci tématu „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Zřízení Centra Nového evropského Bauhausu pro výsledky a dopady“ a navazující akce „Centrum Nového evropského Bauhausu – fáze II: posílení dopadu, řízení znalostí a monitorování výsledků“, která je zahrnuta v „hlavním“ pracovním programu v rámci programu Horizont Evropa na období 2026–2027, příloha 13 – Nástroj pro Nový evropský Bauhaus.

²⁶ Viz https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/neb-self-assessment-method_cs.

- (24) Evropská komise vytvořila společně s komunitou Nového evropského Bauhausu podpůrné struktury, které posilují zapojení a spolupráci. Místní pobočky Nového evropského Bauhausu jsou samostatně organizované lokální skupiny členů komunity Nového evropského Bauhausu, které přispívají k realizaci Nového evropského Bauhausu v místním prostředí. Laboratoře Nového evropského Bauhausu jsou analyticko-realizační skupiny iniciativy („*think-and-do tanks*“), které zřizují členové komunity za účelem společného vytváření, modelování a testování nástrojů a řešení. Vznikají nové laboratoře, jejichž úkolem je řešit prioritní otázky, a bude zřízena laboratoř Nového evropského Bauhausu pro cenově dostupné bydlení, která bude shromažďovat osvědčené postupy týkající se inovativních metod, jako jsou prefabrikované stavební konstrukce nebo aditivní výroba, efektivita zastavěného prostoru a řešení bydlení pro znevýhodněné skupiny či inovativní úpravy prostoru z hlediska přístupnosti. Evropská komise zřídí Evropskou alianci pro bydlení jako platformu pro spolupráci, vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů, které umožní svést dohromady všechny úrovně veřejné správy. Tato aliance bude podporovat synergie s odborníky z praxe v rámci Nového evropského Bauhausu a členy jeho komunity, včetně laboratoře Nového evropského Bauhausu pro bydlení. Synergie je možné nalézt mezi laboratořemi Nového evropského Bauhausu a vnitrostátními iniciativami v oblasti digitálního územního plánování a architektonické kvality.
- (25) Souběžně se samotnou iniciativou se vyvíjí koordinace a víceúrovňová správa a řízení Nového evropského Bauhausu. V roce 2021 členské státy zřídily národní kontaktní místa Nového evropského Bauhausu, která mají podporovat jeho provádění na vnitrostátní úrovni a koordinovat napříč relevantními oblastmi. S vytvořením nástroje Nového evropského Bauhausu, který je zřízen na základě strategického plánu programu Horizont Evropa na období 2025–2027²⁷, byla rovněž vytvořena národní kontaktní místa Nového evropského Bauhausu pro výzkum a inovace. Obě sítě mají klíčový význam při přípravě a provádění Nástroje pro Nový evropský Bauhaus a společně se zabývají jeho výzkumnou a inovační složkou i zaváděcí složkou. Byla rovněž zřízena specializovaná síť na podporu řídicích orgánů, které provádějí Nový evropský Bauhaus v rámci politiky soudržnosti²⁸. Mezi jednotlivými sítěmi je však třeba dále posílit koordinaci a synergie, aby byla zajištěna soudržnost a větší dopad.

²⁷ Viz https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/strategic-plan_cs.

²⁸ Komunita Nového evropského Bauhausu Peer2Peer (P2P) usnadňuje výměnu osvědčených postupů a znalostí o Novém evropském Bauhausu mezi řídicími orgány a dalšími relevantními subjekty: <https://futurium.ec.europa.eu/cs/region-peer-2-peer-communities/new-european-bauhaus>.

- (26) Nový evropský Bauhaus inspiruje i třetí země a další mezinárodní spolupráce může podpořit výměnu znalostí a osvědčených postupů. Komise a delegace EU ve třetích zemích spolupracují na propagaci přístupu Nového evropského Bauhausu mimo EU, zejména prostřednictvím zřízení center Akademie Nového evropského Bauhausu mimo EU. Nový evropský Bauhaus konkrétně poskytuje podporu pro udržitelnou a inkluzivní rekonstrukci Ukrajiny. Prostřednictvím programů EU, jako jsou LIFE, Horizont Evropa a Interreg, umožnil Nový evropský Bauhaus realizovat projekty, jako je oběhová renovace panelových domů v Černihivu, iniciativy pro udržitelné využívání půdy v rámci programu Interreg pro Podunají a zelená obnova měst v oblasti Černého moře. Laboratoře a ceny Nového evropského Bauhausu, včetně projektu „*Future School for Ukraine*“ (Budoucí škola pro Ukrajinu) a laboratoře pro veřejnou infrastrukturu, podporují inovace a společnou tvorbu. Ukrajinské zúčastněné strany a orgány projevují stále větší zájem o převzetí přístupu Nového evropského Bauhausu pro své iniciativy v oblasti rekonstrukce a je třeba vyvinout větší úsilí na jejich podporu. Další podpora ze strany Komise a členských států EU by jim umožnila, aby společně s místními komunitami urychlily jejich udržitelnou a inkluzivní rekonstrukci a zajistily ochranu hmotného i nehmotného kulturního dědictví.
- (27) Komise bude sledovat pokrok v oblasti Nového evropského Bauhausu zejména prostřednictvím výměny informací s národními kontaktními místy Nového evropského Bauhausu. Komise má v úmyslu podporovat členské státy při provádění Nového evropského Bauhausu na vnitrostátní úrovni a ve sdělení Komise přijatém dne 16. prosince 2025²⁹ oznámila podpůrná opatření a budoucí priority. Nový evropský Bauhaus tyto priority promítá do hmatatelných zlepšení každodenního života, podporuje lepší design obytných čtvrtí, zdravější životní prostředí a inkluzivnější a zelenější veřejná prostranství přizpůsobená změně klimatu,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Nový evropský Bauhaus: od vize k realizaci“ (COM (2025) 1026).

1. ZAČLEŇOVÁNÍ HODNOT A ZÁSAD NOVÉHO EVROPSKÉHO BAUHAUSU

- a) Doporučuje se, aby členské státy na příslušných úrovních pravomocí a s ohledem na zásadu subsidiarity zakotvily hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu do svých příslušných politik a nástrojů financování spjatých s rozvojem obytných čtvrtí a širšího zastavěného prostředí, ve vhodných případech včetně infrastruktury. Na základě zkušeností získaných z úspěšných projektů, iniciativ a řídicích struktur se členské státy vyzývají, aby zaujaly strategický přístup k Novému evropskému Bauhausu na celostátní, místní a regionální úrovni a určily relevantní subjekty nebo zúčastněné strany a sítě, které by měly být zapojeny.
- b) Členské státy se vyzývají, aby využívaly a propagovaly podpůrné nástroje poskytované prostřednictvím Akademie Nového evropského Bauhausu a značky Nového evropského Bauhausu na podporu cenově dostupné, udržitelné a vysoce kvalitní transformace zastavěného prostředí a dalších odvětví při respektování vnitrostátních pravomocí a územní rozmanitosti s cílem podpořit v celé Evropě výměnu metod, postupů a inovativních přístupů.
- c) Všechny tři hodnoty – udržitelnost, inkluze a estetika – by měly být zohledňovány integrovaným způsobem.

2. ZVÝŠENÍ UDRŽITELNOSTI ZASTAVĚNÉHO PROSTŘEDÍ

Členskými státy se doporučuje, aby:

- a) podporovaly čisté, oběhové, klimaticky neutrální zastavěné prostředí odolné vůči změně klimatu, umožňující vysoce účinné využívání energie a vody a mající příznivý vliv na přírodu, a tím podporovaly cenově dostupné a udržitelné bydlení, a to tak, že:
 - 1) zvaží využití veřejných zakázek jako nástroje, který lze strategicky využít k podpoře inovativní, udržitelné, oběhové, sociálně spravedlivé a kulturně citlivé architektury, renovací a nákladově efektivní výstavby budov, jakož i k podpoře soutěží v oblasti participativního spravedlivého městského plánování a krajinného a architektonického designu;

- 2) při výstavbě a renovaci budov budou uplatňovat přístup zohledňující emise uhlíku během celého životního cyklu podle pokynů, které poskytne Komise, a budou podporovat opatření³⁰ k účinnému snížení emisí uhlíku během celého životního cyklu v odvětví stavebnictví prostřednictvím harmonizovaného rámce a metodiky Unie³¹, jakož i jeho environmentální stopy, a to s přihlédnutím k environmentálním cílům taxonomie EU;
- 3) ve svých příslušných celostátních, regionálních a místních strategiích nebo plánech týkajících se budov budou upřednostňovat cenovou dostupnost a udržitelnost, oběhové hospodářství, ve vhodných případech renovace před demolicemi, modulární a reverzibilní výstavbu a účinné využívání energie, jakož i kvalitu vnitřního ovzduší a přirozené osvětlení a větrání, dlouhodobé ukládání uhlíku a odolnost vůči změně klimatu s cílem snižovat dopady na městskou biologickou rozmanitost a půdu, přičemž se zejména zaměří na znevýhodněné domácnosti a v relevantních případech budou upřednostňovat architektonickou kvalitu a účinné využívání vody;
- 4) budou podporovat to, aby nové budovy i budovy procházející větší renovací byly v případech, kdy je to technicky proveditelné, navrženy a připraveny na inteligentní měření a řízení kvality vnitřního ovzduší a spotřeby vody a elektřiny, a to zejména v případě způsobů využití, u nichž dochází k největší spotřebě a které jsou nejrelevantnější, při zajištění interoperability s energetickými sítěmi s cílem zajistit úspory vody a energie³², jakož i infrastrukturu pro udržitelnou mobilitu;

³⁰ Příklad takových opatření viz 11. bod odůvodnění.

³¹ Viz nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2025/xxxx, kterým se mění příloha III směrnice (EU) 2024/1275, pokud jde o rámec Unie pro vnitrostátní výpočet potenciálu globálního oteplování během životního cyklu, C(2025) 8723 - PE/2025/8966.

³² V souladu s [doporučením Komise o hlavních zásadách prvořadosti účinného využívání vody](#).

- 5) přezkoumají, jak by mohly pobídky významným způsobem podpořit zajištění vysoké kvality vnitřního ovzduší, přirozeného osvětlení a větrání, jakož i vodohospodářské odolnosti a účinného využívání a dostatečnosti vody a energie, včetně opětovného využití dešťové vody;
 - 6) zajistí další oběhové využívání zdrojů napříč zastavěným prostředím s přihlédnutím k jeho materiálové stopě a sníží jeho dopad na plnění environmentálních a klimatických cílů Unie;
- b) vyvinuly řešení pro uvolnění nevyužitého potenciálu konkurenceschopného, oběhového a udržitelného odvětví bioekonomiky, přičemž podpoří jejich přijetí a rozšíření na trhu a zajistí hladké fungování vnitřního trhu pro vytváření pracovních míst a růst, a to zejména v případě zastavěného prostředí a textilu, jak je stanoveno ve strategii EU v oblasti bioekonomiky:
- 1) ve vhodných případech zváží, jak trhy a daně poskytují vhodné pobídky pro udržitelnou výrobu a spotřebu, aby se podpořil vhodný přechod od používání fosilních materiálů k oběhovým biologickým materiálům a čistým zdrojům, a tím se podpořilo oběhové hospodářství;
 - 2) posoudí, jak a zda jsou veřejné zakázky využívány k vytváření tržních příležitostí na podporu architektury a stavebnictví založených na udržitelných biologických materiálech a čistých technologiích a zdrojích, v souladu s probíhajícím úsilím EU o zjednodušení a zefektivnění³³;

³³ V souvislosti s probíhajícím přezkumem směrnic EU o zadávání veřejných zakázek se předložení legislativního návrhu předpokládá v polovině roku 2026.

- 3) identifikují a budou řešit regulační bariéry a další překážky bránící vstupu inovativních stavebních metod a materiálů, jako jsou nízkouhlikové a udržitelné biologické materiály, prefabrikované konstrukce a aditivní výroba ve stavebnictví, včetně energeticky účinných zařízení, na trh, budou informovat Evropskou komisi o roztržitosti trhu způsobené rozdílnými vnitrostátními pravidly a výklady a protichůdnými pravidly EU prostřednictvím Evropského fóra regulačních orgánů a inovátorů v oblasti bioekonomiky a Fóra na vysoké úrovni pro stavebnictví, přičemž je třeba prostřednictvím souladu s relevantními normami EU³⁴ a vnitrostátními stavebními předpisy zajistit, aby materiály odpovídaly svému zamýšlenému použití a podmínkám, v nichž mají být použity;
- c) upřednostňovaly a podněcovaly účinné využívání zastavěného prostředí při územním plánování a rozhodování o rozvoji s cílem podporovat sociální a cenově dostupné bydlení a zelenou městskou infrastrukturu, pokud možno zamezily neplánovitému rozrůstání měst a prostorové koncentraci chudoby, předcházely klimatickým rizikům a podporovaly inkluzivní obytné čtvrti a jejich revitalizaci, přičemž je třeba brát v potaz historické budovy a kulturní dědictví, nové využití brownfieldových pozemků a řešení pro udržitelnou veřejnou a soukromou mobilitu, a to i ve venkovských oblastech, a to zejména:
 - 1) mapováním nevyužitých a nedostatečně využitých budov a jejich vhodnosti pro opatření v oblasti dostatečnosti a zpřístupněním těchto informací příslušným orgánům a subjektům v odvětví stavebnictví a veřejnosti; podněcováním přeměny nevyužitých budov na cenově dostupné, udržitelné a kvalitní bydlení prostřednictvím renovací, přístaveb, rekonstrukcí, změn užívání nebo přizpůsobením zastavěných prostor vyvíjejícím se potřebám domácností; prozkoumáním nedostatečně využitého potenciálu bydlení pro udržitelný urbánní rozvoj ve venkovských obytných čtvrtích prostřednictvím opatření zaměřených na rozvoj jejich cenové dostupnosti, přístupnosti a konektivity;

³⁴ Eurokódy, jakož i harmonizované technické specifikace a evropské dokumenty pro posuzování podle nařízení o stavebních výrobcích.

- 2) zefektivněním a urychlením povolovacích postupů týkajících se vymezení zón a výstavby tam, kde je to relevantní a proveditelné, zejména v případě renovací, vertikálních přístaveb a udržitelných rekonstrukcí budov, které mohou zvýšit nabídku bydlení, a to i sdílením postupů mezi členskými státy;
 - 3) usnadněním vypracování osvědčených postupů a plánů Nového evropského Bauhausu, například těch, které se týkají odolného bydlení a které Komise vytvoří prostřednictvím digitálního katalogu, jakož i těch, které se týkají udržitelného městského rozvoje;
- d) prosazovaly hodnoty a zásady Nového evropského Bauhausu podporující integrované územní plánování s cílem posílit připravenost obytných čtvrtí a komunit na krize a jejich odolnost vůči zdravotním rizikům a přírodním katastrofám způsobovaným změnou klimatu a zhoršováním stavu životního prostředí, jakož i vůči geopolitickým hrozbám (včetně hrozeb hybridních), zejména prostřednictvím:
- 1) prosazování prevence katastrof a krizí, připravenosti a obnovy, například integrovaného řízení rizik přírodních požárů, zejména na rozhraní mezi volnou přírodou a městským prostředím, ochrany proti erozi, zvládnání povodňových rizik a rizik souvisejících se zemětřesením, adaptace na extrémní teploty, udržitelné obnovy postižených oblastí začleněných do územního plánování a řešení založených na kultuře a kulturním dědictví;
 - 2) vzájemné integrace přírodě blízkých řešení a obnovy přírody a řešení založených na kultuře a kulturním dědictví, odolnosti v oblasti ochrany vody, půdy a biologické rozmanitosti;
 - 3) podpory z vodohospodářského hlediska odolného designu a infrastruktury, mimo jiné prostřednictvím řešení blízkých přírodě, hospodaření s dešťovou vodou a adaptivních opatření proti suchu a povodním, s cílem chránit veřejné zdraví, ekosystémy a dlouhodobou obyvatelnost, zejména ve zranitelných venkovských a pobřežních oblastech;
 - 4) posílení územní odolnosti vůči geopolitickým hrozbám, včetně zajištění spolehlivosti kritické infrastruktury a kontinuity základních místních funkcí, přičemž je třeba podporovat integrované územní plánování;

- 5) podpory informovanosti a komunikace o rizicích a proaktivního přístupu ke správě a řízení s cílem zlepšit odolnost společnosti;
- 6) podpory posuzování rozložení sídelní zeleně a korunového zápoje sídelní zeleně v jednotlivých městech a dalších městských sídlech a hledáním způsobů, jak může budoucí plánovaný rozvoj aktivně začlenit sídelní zeleň a opatření mající příznivý vliv na přírodu do budov a infrastruktury v různých obcích a regionech, což přispěje k přizpůsobování se změně klimatu a k jejímu zmírňování, ke zvýšení biologické rozmanitosti a k zdravějšímu životnímu prostředí;
- 7) konzultace s relevantními zúčastněnými stranami, včetně pojistitelů, s ohledem na revizi postupů založených na zásadě „obnova do původního stavu“ s cílem zohlednit měnící se klimatické a environmentální podmínky a současně zachovat místní identitu a dědictví;
- 8) prozkoumání opatření v rámci finančních nástrojů, která by pomohla zmírnit negativní dopady na zdraví způsobené změnou klimatu a zhoršováním stavu životního prostředí, včetně expozice horku, znečištění ovzduší a půdy, hlukovému a světelnému znečištění, jakož i nedostatečným přístupem k zeleným plochám, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost nepřiměřené expozici citlivých skupin obyvatelstva a znevýhodněných skupin;
- 9) podpory rozvoje propojených přírodních stezek mezi lokalitami ve venkovských oblastech s cílem podporovat tělesnou aktivitu, vytvářet příležitosti k rekreaci a řešit vylicňování vytvářením toků příjmů z cestovního ruchu a místních akcí, a tím podporovat inkluzivní a udržitelný územní rozvoj;

- e) zintenzivnily využívání digitálních řešení pro oběhové hospodářství a energetickou účinnost v zájmu konkurenceschopného přechodu na čistou energii, a to zejména:
- 1) podporou zavádění nástrojů, jako jsou digitální pas výrobku, certifikáty energetické náročnosti, digitální stavební povolení, digitální deníky budov, digitální předdemoliční audity a další digitální řešení pro sledování životního cyklu uhlíku a materiálů, a posilováním sdílených digitálních infrastruktur a nástrojů, které podporují rozhodování založené na datech v oblasti inteligentního městského plánování, energetiky, mobility a vodního hospodářství, v synergii s politickým programem Digitální dekáda;
 - 2) prosazováním zásad „digitalizace již od návrhu“, které do městského plánování začleňují přístupnost, interoperabilitu a informační a komunikační technologie umožňující účinné využívání energie, materiálů a vody, a také podporou zjednodušení prostřednictvím souboru digitálních nástrojů s povolovacími postupy založenými na modelech, dodržování pravidel jako kodexu a podávání zpráv pouze jednou, přičemž je třeba respektovat vnitrostátní pravomoci v oblasti územního a městského plánování.

3. POSÍLENÍ PARTICIPACE, MÍSTNÍ DEMOKRACIE A DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ SPOLEČNÉHO NAVRHOVÁNÍ V RÁMCI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE MĚST A OBYTNÝCH ČTVRTÍ

Členským státům se doporučuje, aby:

- a) navázaly na centrum Nového evropského Bauhausu pro výsledky a dopad³⁵ a postupně začleňovaly výsledky projektů Nového evropského Bauhausu do územního navrhování nebo transformace veřejných a společných prostorů, včetně udržitelné mobility, a aby podporovaly a prosazovaly komunity šetřící energií, materiály a vodou, iniciativy v oblasti renovací a sdílení čisté energie vedené občany, přičemž je třeba posílit postavení místních subjektů a podporovat komunitou řízená inkluzivní řešení spolu se zajištěním důstojných podmínek s cílem zamezit negativním aspektům gentrifikace;

³⁵ Realizováno v rámci tématu „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Zřízení Centra Nového evropského Bauhausu pro výsledky a dopady“ a navazující akce „Centrum Nového evropského Bauhausu – fáze II: posílení dopadu, řízení znalostí a monitorování výsledků“, která je zahrnuta v „hlavním“ pracovním programu v rámci programu Horizont Evropa na období 2026–2027, příloha 13 – Nástroj pro Nový evropský Bauhaus.

- b) prosazovaly projekty Nového evropského Bauhausu a související politické postupy, které posilují místní demokracii, inkluzi a participaci při městském plánování a rozvoji obytných čtvrtí, a to prostřednictvím podpory přístupů založených na společné tvorbě a inovativních přístupů k zapojení komunit na úrovni čtvrtí, a tím přispěly k provádění Evropského štítu pro demokracii v praxi;
- c) podporovaly vytváření sítí, a to i prostřednictvím místních kapitol Nového evropského Bauhausu s místními orgány a relevantními subjekty s cílem posílit odolnost obytných čtvrtí, zvýšit informovanost komunit a společně navrhovat komunitní řešení, a to i s využitím digitálních nástrojů a vědeckých metodik, jako jsou analýzy založené na scénářích;
- d) konzultovaly a zapojovaly osoby se zdravotním postižením a starší osoby s cílem podpořit nezávislý život a začlenění do komunity a řešení, která jsou přístupná již na základě návrhu;
- e) aktivně zapojovaly mladé lidi do utváření inkluzivních veřejných a společných prostor uzpůsobených mladým lidem;
- f) propagovaly smysluplné zapojení žen a začleňování genderově citlivého přístupu k navrhování a rozvoji veřejných prostor a obytných čtvrtí s cílem podporovat inkluzivní a bezpečné prostředí;
- g) podporovaly přístup vstřícný k rodinám při navrhování a rozvoji prostor s cílem zajistit bezpečnost, dobré životní podmínky a pohodlí rodin, a tím posílily odhodlání rodin zvolit si environmentálně uvědomělá řešení;
- h) posílily provozní kapacity příslušných orgánů, aby mohly poskytovat efektivní poradenství a podporu při osvojování hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu a využívání nástrojů Nového evropského Bauhausu a pokynů k finančním nástrojům Nového evropského Bauhausu. Za tímto účelem využijí stávajících možností, které nabízí Evropská komise, jako jsou například:

- 1) sada nástrojů EU pro místní digitální dvojčata a řešení „lokální digitální dvojčata pro rekonstrukce“
- 2) Nástroj pro technickou podporu (TSI)³⁶;
- 3) Spolupráce a výměna mezi orgány veřejné správy (PACE)³⁷;
- 4) možnosti vzájemného učení, které nabízí:
 - politika soudržnosti, zejména v rámci komunity Nového evropského Bauhausu REGIO P2P, za účelem výměny osvědčených postupů a znalostí týkajících se Nového evropského Bauhausu mezi řídicími orgány a dalšími relevantními subjekty a podpory dalších investic souvisejících s Novým evropským Bauhausem v rámci programů politiky soudržnosti na období 2021–2027;
 - část Evropské městské iniciativy zaměřená na budování kapacit, která podporuje města a řídicí orgány při začleňování hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu do strategií udržitelného rozvoje měst;
 - akce „Příspěvek k provádění Nástroje pro Nový evropský Bauhaus s podporou národních kontaktních míst Nového evropského Bauhausu pro výzkum a inovace v rámci programu Horizont Evropa a národních kontaktních míst Nového evropského Bauhausu“³⁸;
 - Kompetenční centrum EU pro participativní a poradní demokracii³⁹ a související síť národních referenčních center, jakož i sdílené platformy a fóra pro výměnu osvědčených postupů s cílem poučit se z neúspěchů a předcházet jim.

³⁶ Viz [Nástroj pro technickou podporu \(TSI\)](#).

³⁷ Viz [TSI 2026 – PACE – Spolupráce a výměna mezi orgány veřejné správy – podpora reforem](#).

³⁸ „Hlavní“ pracovní program v rámci programu Horizont Evropa na období 2026–2027, příloha 13 – Nástroj pro Nový evropský Bauhaus.

³⁹ [Kompetenční centrum EU pro participativní a poradní demokracii](#).

4. VYUŽITÍ TRANSFORMAČNÍ SÍLY VZDĚLÁVÁNÍ, ODBORNÉ PŘÍPRAVY, UMĚNÍ A KULTURY PRO PŘECHOD NA ČISTOU ENERGIÍ

Členským státům se doporučuje, aby:

- a) uznaly a podpořily kulturní participaci a přínos umělců, pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích a experimentů založených na kultuře jako hnací sílu inovací, místního rozvoje a nekonvenčního myšlení pro stimulaci přechodu na čistou energii (v souladu se zásadami uvedenými v pracovních plánech EU pro kulturu, vypracovaných Radou, a v Kulturním kompasu pro Evropu) a propagovaly příležitosti, které Nový evropský Bauhaus nabízí, v kulturních a kreativních odvětvích;
- b) zvážily připravovanou iniciativu Komise na posílení iniciativy Evropská hlavní města kultury a v relevantních případech při tom vzaly v potaz synergie s hodnotami a zásadami Nového evropského Bauhausu;
- c) zohlednily hodnoty uvedené v Davoské deklaraci z roku 2018 s názvem „Za vysoce kvalitní stavební kulturu v Evropě“⁴⁰ s cílem začlenit kulturní aspekty ochrany, plánování a výstavby do příslušných vnitrostátních strategií; a aby navázaly na závěry Rady z roku 2021 o kultuře, vysoce kvalitní architektuře a zastavěném prostředí jakožto klíčových prvcích iniciativy Nový evropský Bauhaus začleněním hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu do vnitrostátních politik, jimiž se řídí architektura a zastavěné prostředí;
- d) podporovaly a v nezbytných případech obnovovaly tradiční řemeslné znalosti a dovednosti, zejména v oblasti zhodnocování a ochrany kulturního dědictví, a inspirovaly inovace, které mohou propojit minulé a současné technologie a zapojit kulturní a kreativní odvětví;
- e) propagovaly cestovní trasu Nového evropského Bauhausu v rámci iniciativy DiscoverEU;
- f) v relevantních případech informovaly o programech odborné přípravy a dalších vzdělávacích činnostech s cílem zvýšit informovanost žáků a studentů o hodnotách a zásadách Nového evropského Bauhausu.

⁴⁰ Viz https://davosdeclaration2018.ch/wp-content/uploads/sites/2/2025/10/DD_2018_Czech.pdf.

5. ZLEPŠENÍ ZNALOSTÍ, INOVAČNÍCH KAPACIT A DOVEDNOSTÍ PROSTŘEDNICTVÍM NÁSTROJŮ A INICIATIV AKADEMIE NOVÉHO EVROPSKÉHO BAUHAUSU

Členské státy se vyzývají, aby:

- a) v relevantních případech usnadňovaly využívání znalostí, inovačních nástrojů a programů vzdělávání a odborné přípravy vyvinutých v rámci Akademie Nového evropského Bauhausu nebo jiných nástrojů financovaných EU, jako jsou aliance Evropských univerzit, na podporu přechodu k udržitelnému stavebnímu ekosystému a čistým řešením, jakož i případné rozšiřování přítomnosti center Akademie Nového evropského Bauhausu ve všech členských státech, poté co posoudí, zda je to pro jejich zúčastněné strany relevantní, či nikoli;
- b) v relevantních případech podporovaly výzkumnou a akademickou spolupráci v rámci Nového evropského Bauhausu mezi studenty v různých oblastech relevantních pro zastavěné a přírodní prostředí, a to na základě interdisciplinárního přístupu, a aby zároveň podporovaly společenské a humanitní vědy, jakož i neformální znalosti;
- c) pokud možno podporovaly Komisi při mapování projektů Nového evropského Bauhausu realizovaných prostřednictvím různých unijních, celostátních, místních nebo regionálních nástrojů financování – včetně projektů v rámci sdíleného řízení – a při sdílení osvědčených postupů a pokud možno podporovaly Komisi při vytváření klíčových ukazatelů výkonnosti pro měření transformačního dopadu projektů Nového evropského Bauhausu a jejich přínosů pro udržitelný růst a prosperitu a v relevantních případech je začlenily do svých politik a činností;
- d) zvážily začlenění hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu při vypracovávání a provádění celostátních a regionálních strategií zaměřených na řešení nedostatku dovedností, jakož i do rozsáhlých a regionálních partnerství v oblasti dovedností v rámci Paktu pro dovednosti, zejména do rozsáhlého partnerství v oblasti stavebnictví;
- e) v relevantních případech podporovaly a propagovaly odborné vzdělávání a přípravu relevantní pro Nový evropský Bauhaus, jakož i programy rekvalifikace a prohlubování dovedností, a zejména programy, které již byly vyvinuty Evropským inovačním a technologickým institutem a v rámci programu Erasmus+;
- f) podporovaly integrované územní plánování a připravenost na krize prostřednictvím budování kapacit se všemi příslušnými orgány a v relevantních případech zvážily vypracování vzdělávacích modulů pro účely vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy.

6. ZVYŠOVÁNÍ POVĚDOMÍ O NOVÉM EVROPSKÉM BAUHAUSU A JEHO KOMUNITĚ A ZAPOJENÍ DO NICH

Členské státy se vyzývají, aby:

- a) při podpoře projektů braly v potaz značku Nového evropského Bauhausu, kterou má vypracovat a pilotně zavést Evropská komise;
- b) podporovaly Komisi v jejím úsilí o rozšíření a větší rozmanitost komunity Nového evropského Bauhausu a spolupracovaly se členy komunity Nového evropského Bauhausu ve svých zemích s cílem pochopit a podpořit jejich potřeby a návrhy a ve vhodných případech vytvořit synergie, včetně synergií s relevantními celostátními a regionálními aktivitami, mimo jiné zvyšováním povědomí o iniciativě Nového evropského Bauhausu a jejích příležitostech pro akademickou obec, odborníky z praxe, včetně profesních sdružení, průmysl, občanskou společnost a veřejné orgány;
- c) pokud možno zavedly národní ceny Nového evropského Bauhausu nebo kategorie Nového evropského Bauhausu v rámci příslušných národních cen v synergií s cenami Nového evropského Bauhausu na úrovni EU;
- d) zvyšovaly povědomí o festivalu Nového evropského Bauhausu, který se koná každé dva roky, a podporovaly relevantní zúčastněné strany v členských státech v účasti na něm, jakož i pořádání celostátních, regionálních nebo místních satelitních akcí ve všech členských státech.

7. ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPU K FINANCOVÁNÍ A INVESTICÍM

Členské státy se vyzývají, aby:

- a) využívaly Nástroj pro Nový evropský Bauhaus v rámci jeho složky pro výzkum a inovace i zaváděcí složky, a to tím, že budou zvyšovat informovanost všech relevantních zúčastněných stran a potenciálních příjemců, pomáhat jim v účasti a poskytovat zpětnou vazbu Komisi o tom, jak jej lze zlepšit; a aby zvážily a dále projednaly se všemi relevantními zúčastněnými stranami, včetně Komise, možné udržitelné financování pro účely Nového evropského Bauhausu;
- b) splnily závazky týkající se provádění Nového evropského Bauhausu v rámci programů politiky soudržnosti; toho lze dosáhnout vyhlášením konkrétních výzev k provádění Nového evropského Bauhausu v relevantních oblastech politiky v souladu s nejnovějším přezkumem v polovině období, a to i maximalizací soukromých investic prostřednictvím finančního nástroje označovaného jako model územního rozvoje Nového evropského Bauhausu (NEB TDM); a aby využívaly programy politiky soudržnosti zejména k vypracování jednoho stěžejního projektu Nového evropského Bauhausu v každém členském státě;

- c) podporovaly mobilizaci soukromých investic do projektů Nového evropského Bauhausu, a to případně i prostřednictvím využívání finančních nástrojů, jako jsou záruky, kombinované financování, zvýhodněné půjčky a mechanismy sdílení rizik;
- d) podporovaly spolupráci s mezinárodními rozvojovými bankami, národními podpůrnými bankami a finančními institucemi s cílem zlepšit přípravu projektů, mobilizovat soukromý kapitál a podpořit zavádění řešení v oblasti financování transformace.

8. ZAJIŠTĚNÍ ÚČINNÉ VÍCEÚROVŇOVÉ SPRÁVY A ŘÍZENÍ NOVÉHO EVROPSKÉHO BAUHAUSU A ÚSTŘEDNÍ ÚLOHY JEHO NÁRODNÍCH KONTAKTNÍCH MÍST

Členským státům se doporučuje, aby:

- a) na základě pokynů pro národní kontaktní místa vypracovaných v roce 2025 podporovaly podpůrnou koordinační úlohu národních kontaktních míst Nového evropského Bauhausu při řízení a správě Nového evropského Bauhausu na vnitrostátní úrovni a aby rovněž pokračovaly ve spolupráci v rámci Nového evropského Bauhausu se všemi relevantními ministerstvy a stávajícími koordinačními mechanismy a podporovaly jejich kapacitu, a to v synergii s připravovanou Aliancí EU pro bydlení, s cílem zajistit koherenci a integraci přístupu Nového evropského Bauhausu; aby ve spolupráci s Komisí vyjasnily vymezení hlavních úkolů národních kontaktních míst Nového evropského Bauhausu a v případě potřeby definovaly další úlohy specifické pro jednotlivé země; a aby zvážily pokračování v praxi pořádání zasedání národních kontaktních míst Nového evropského Bauhausu ve spojení s relevantními setkáními;
- b) podporovaly meziodvětvovou a víceúrovňovou správu a řízení Nového evropského Bauhausu na vnitrostátní úrovni na základě stávajících osvědčených postupů prostřednictvím koordinace a začleňování hodnot a zásad Nového evropského Bauhausu do plánování a provádění finančních a politických iniciativ relevantních pro Nový evropský Bauhaus; a aby usnadnily koordinaci a spolupráci mezi národními kontaktními místy Nového evropského Bauhausu a dalšími relevantními sítěmi, zejména národními kontaktními místy Nového evropského Bauhausu pro výzkum a inovace v rámci programu Horizont Evropa (2021–2027), národními kontaktními místy programu LIFE, relevantními partnerstvími v rámci programu Horizont Evropa a řídicími orgány pro politiku soudržnosti;

- c) propagovaly přístup a nástroje Nového evropského Bauhausu v rámci relevantních mezinárodních výměn, například v rámci relevantních programů, agentur a iniciativ OSN, jakož i se třetími zeměmi, a zajistily, aby Nový evropský Bauhaus přispíval k naplňování relevantních mezinárodních cílů a závazků⁴¹; a aby podporovaly zejména udržitelnou a inkluzivní rekonstrukci Ukrajiny prostřednictvím pilotních a demonstračních projektů – například pro školy, veřejná prostranství, ochranu přírodního a kulturního dědictví a oběhovou rekonstrukci – a dále prostřednictvím tvorby a výměny znalostí, a zároveň konsolidovaly připravované centrum Akademie Nového evropského Bauhausu na Ukrajině jako kompetenční a podpůrné centrum pro zúčastněné strany a místní orgány pro budování kapacit a sdílení inovativních replikovatelných řešení.

V Bruselu dne ...

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

⁴¹ Zejména cíl udržitelného rozvoje č. 11 a rezoluce Programu OSN pro lidská sídla (UN-Habitat) č. 2/6 s názvem „*Localizing the SDGs*“ (Lokalizace cílů udržitelného rozvoje) a rezoluce Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) č. 7/2 „*Promoting sustainable solutions through sports for a resilient planet*“ (Podpora udržitelných řešení prostřednictvím sportu pro odolnou planetu) v rámci udržitelného a inkluzivního městského plánování.